

Nawoord bij “Onderzoek naar risicobeheersing jeugdhulp”

De Rekenkamercommissie heeft kennis genomen van de bestuurlijke reactie op het onderzoeksrapport naar de risicobeheersing in de jeugdhulp d.d. 16 april 2019. De conclusie van de Rkc, dat de gemeente gezien de omstandigheden de kwaliteit van de jeugdzorg in redelijke mate onder controle heeft, stemt in belangrijke mate overeen met de conclusie van het college, dat de gemeente op dit terrein goed op weg is.

Wat betreft de financiële beheersing van de jeugdzorg is de Rkc echter van mening dat de gemeente die niet toereikend heeft ingevuld. Dit blijkt niet alleen uit de bijstelling van de begroting in de 2^e bestuursrapportage met 88%, maar ook uit de constatering nu, dat dit het zwartste scenario betrof en dat de werkelijke cijfers lager uitvallen. Dat bevestigt, dat het college en de raad onvoldoende informatie krijgen om adequaat te kunnen bijsturen bij veranderende omstandigheden en tegenvallers op het gebied van jeugdhulp.

Uit de actuele informatie van de site www.financiengemeenten.nl blijkt inderdaad, dat Landsmeer nu meer in lijn met de overige gemeenten met 10 tot 20 duizend inwoners ligt. De begroting per inwoner ligt volgens de meest actuele gegevens nog maar 5,2% boven het gemiddelde van de grootteklasse.

Aanbevelingen:

- 1. Wij adviseren de documentatie van de jeugdhulp, zoals die binnen de gemeente Landsmeer wordt uitgevoerd, te stroomlijnen en meer op elkaar af te stemmen.*
Het doet ons genoegen dat het college deze aanbeveling overneemt.
- 2. Tevens adviseren wij de informatie over de financiële gevolgen van de verleende specialistische hulp te verbeteren door in het grootboek bij te houden: welke voorschotten zijn verstrekt, welke eindbetalingen zijn verricht, welke zorg per segment (A, B of C) is gedeclareerd en op welk jaar de betalingen betrekking hebben.*
Het college is van mening, dat de nadere detaillering van de gegevens in de grootboekadministratie niet in het grootboek moet worden bijgehouden, maar dat het systeem met de cliëntenregistraties als een subadministratie van het grootboek moet worden beschouwd. De Rkc denkt echter dat het systeem van de cliëntenregistratie bedoeld is om de cliënten te volgen, niet om de financiële controle uit te voeren. Het voordeel van registratie in het grootboek is, dat daarbij een zekere waarborg ontstaat, dat de vastgelegde gegevens in verband bestaan met de uitgaande betalingen (“het dwingend verband van het grootboek”). Indien echter regelmatig de aansluiting tussen de subadministratie/cliëntenregistratie en het grootboek wordt vastgesteld, is registratie in een separaat systeem niet zo’n bezwaar, alhoewel het bij verschillen een hele uitzoekerij wordt, waar de verschillen door ontstaan zijn.
- 3. Wat betreft kostenbeheersing adviseren wij nader onderzoek in te stellen naar de cumulatie van kosten van de 17 cliënten voor specialistische hulp die gezamenlijk meer dan € 1 miljoen aan kosten met zich meebrengen.*
Het college wijst erop, dat deze groep al de nodige aandacht heeft, en dat verwijzing naar het C-segment zo lang mogelijk wordt voorkomen. Dit kan echter ook een oorzaak zijn voor latere hogere kosten. De omstandigheid, dat Landsmeer een jeugdinstantie met verblijf heeft speelt waarschijnlijk wel een rol, maar wij kunnen dan niet plaatsen waarom www.waarstaatjegemeente.nl dan aangeeft, dat in Landsmeer 0,6% van alle jongeren onder de 18 jeugdhulp met verblijf heeft tegen 1,1% gemiddeld in alle gemeenten < 25.000 inwoners.

4. *Ook de hoogte en samenstelling van de “boeggolf” (de tijdelijke meerkosten door het omschakelen van betaling achter naar 70% betaling vooraf) verdient nader onderzoek.*

Het registreren van het type betaling (voorschot, doorlopende betaling of eindafrekening) en het jaar waarop de betaling betrekking heeft kan dit meerdere inzicht bieden. Deze aanbeveling van de Rkc sluit aan bij aanbeveling 2.

5. *Ten aanzien van de evaluaties adviseren wij de informatiekring te sluiten. Evaluaties van zorgaanbieders moeten ook bij de medewerkers van het Middelpunt terecht komen en niet “blijven hangen” bij regionale inkopers/accountmanagers.*

Uit de beschrijving van het verwijzingsproces door de regio maken wij op, dat iedere zorgverlening in het B- of C-segment door de zorgverlener geëvalueerd moet worden. Deze evaluaties waren evenwel niet bekend bij Team Sociaal Uitvoering. De Rkc denkt, dat een organisatie alleen kan leren als degene die een verwijzing doet en een perspectiefplan opstelt ook het vervolg daarvan kan zien.

6. *Bovendien kunnen bij afsluiting van een zorgtraject aan de cliënt of diens ouders enkele vragen worden voorgelegd over de ervaren zorg, zoals dat nu al gebeurt voor trajecten, die door het Middelpunt zijn geïnitieerd.*

Indien de regionaal verzamelde evaluaties niet beschikbaar zijn (bijv. op grond van privacy-argumenten) of onvoldoende betrouwbaar worden geacht (door zorgverlener zelf verstrekt), zou er alle reden kunnen zijn om zelf de zorgtrajecten te evalueren. Daarbij moet wel gewaakt worden voor “over-evaluatie”. Deze aanbeveling sluit aan bij aanbeveling 5.

7. *Ter verbetering van de democratische controle op de “Zorgregio om Amsterdam”), adviseren wij het opstarten van periodiek overleg tussen de raadsleden van de gemeenten in de regio, die aangewezen zijn om de uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen op het gebied van jeugdzorg te volgen.*

Dit is inderdaad een aanbeveling aan de raad.

8. *Wij adviseren de taakverdeling tussen het Team Sociaal Beleid en het Team Sociaal Uitvoering nader te onderzoeken.*

De Rkc heeft inderdaad geconstateerd dat de teams nog veel meer taken hebben dan alleen Jeugdhulp. De aanbeveling is gebaseerd op de inschatting van de Rkc, dat het Team Sociaal Uitvoering een belangrijke rol speelt in de kwaliteits- en kostenbeheersing van de jeugdzorg én dat dit team ook het daadwerkelijke contact met de cliënten heeft én zelfs kortdurende hulpverlening geeft. Anderzijds is de beleidsruimte ten aanzien van jeugdzorg voor een kleine gemeente als Landsmeer beperkt. De belangrijke beslissingen ten aanzien van de invulling van de jeugdzorg worden feitelijk op landelijk of regionaal niveau genomen. De substantiële uitbreiding van het Team Sociaal Beleid verbaasde de Rkc derhalve, maar de Rkc heeft daar inderdaad geen specifiek onderzoek naar gedaan. Daarom is de aanbeveling dan ook om hier nog nader onderzoek naar te doen.